

Vấn đề 2. LẬP PHƯƠNG TRÌNH MẶT PHẪNG

Phương pháp:

1) Để lập phương trình của một (P) ta cần tìm một điểm mà (P) đi qua và một VTPT của (P) . Khi tìm VTPT của (P) chúng ta cần lưu ý một số tính chất sau :

- Nếu giá của hai véc tơ không cùng phương $\vec{a}, \vec{b}$ có giá song song hoặc nằm trên (P) thì $\vec{n} = [\vec{a}, \vec{b}]$ là một VTPT của (P) .
- Nếu hai mặt phẳng song song với nhau thì VTPT của mặt phẳng này cũng là VTPT của mặt phẳng kia.
- Nếu (P) chứa (hoặc song song) với AB thì giá của véc tơ $\vec{AB}$ sẽ nằm trên (hoặc song song) với (P) .
- Nếu $(P) \perp (Q)$ thì VTPT của mặt phẳng này sẽ có giá nằm trên hoặc song song với mặt phẳng kia.
- Nếu $(P) \perp AB$ thì $\vec{AB}$ là một VTPT của (P) .
- Thông thường để lập phương trình mặt phẳng ta thường đi tìm cặp véc tơ có giá song song hoặc nằm trên (P) , từ đó tìm được VTPT của (P) .

2) Các trường hợp đặc biệt

- Mặt phẳng (α) đi qua ba điểm không trùng với gốc tọa độ

$$A(a; 0; 0), B(0; b; 0), C(0; 0; c) \text{ có phương trình } \frac{x}{a} + \frac{y}{b} + \frac{z}{c} = 1.$$

- Các mặt phẳng tọa độ $(Oyz) : x = 0, (Ozx) : y = 0, (Oxy) : z = 0$.
- Mặt phẳng (α) qua gốc tọa độ $Ax + By + Cz = 0$.
- Mặt phẳng (α) song song $(D \neq 0)$ hoặc chứa $(D = 0)$ trục Ox có dạng $By + Cz + D = 0$.
- Mặt phẳng (α) song song $(D \neq 0)$ hoặc chứa $(D = 0)$ trục Oy có dạng $Ax + Cz + D = 0$.
- Mặt phẳng (α) song song $(D \neq 0)$ hoặc chứa $(D = 0)$ trục Oz có dạng $Ax + By + D = 0$.
- Mặt phẳng (α) song song $(D \neq 0)$ với mặt phẳng (Oxy) có phương trình là

$$Cz + D = 0.$$

• Mặt phẳng (α) song song ($D \neq 0$) với mặt phẳng (Oyz) có phương trình là

$$Ax + D = 0.$$

• Mặt phẳng (α) song song ($D \neq 0$) với mặt phẳng (Ozx) có phương trình là

$$By + D = 0.$$

Ví dụ 1.2.6 Cho tam giác ABC vuông cân tại A . Trọng tâm tam giác là $G(3; 6; 1)$ và trung điểm của BC là $M(4; 8; -1)$. Đường thẳng BC nằm trong mặt phẳng $2x + y + 2z - 14 = 0$. Tìm tọa độ các đỉnh A, B, C .

Lời giải.

Gọi tọa độ $A(x_A; y_A; z_A)$.

Ta có: $\overline{GA}(x_A - 3; y_A - 6; z_A - 1)$, $\overline{MG}(-1; -2; 2)$.

$$\text{Vì } \overline{GA} = 2\overline{MG} \text{ nên } \begin{cases} x_A - 3 = -2 \\ y_A - 6 = -4 \\ z_A - 1 = 4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x_A = 1 \\ y_A = 2 \\ z_A = 5 \end{cases} \Rightarrow A(1; 2; 5).$$

Do B thuộc mặt phẳng $2x + y + 2z - 14 = 0 \Rightarrow B(a; 14 - 2a - 2b; b)$.

Suy ra $\overline{MB}(a - 4; 6 - 2a - 2b; b + 1)$, $\overline{MA}(-3; -6; 6)$.

Tam giác ABC vuông cân tại A nên phải có:

$$\begin{cases} \overline{MA} \perp \overline{MB} \\ \overline{MA} = \overline{MB} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} \overline{MA} \cdot \overline{MB} = 0 \\ |\overline{MA}| = |\overline{MB}| \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} -3(a - 4) - 6(6 - 2a - 2b) + 6(b + 1) = 0 \\ (a - 4)^2 + (6 - 2a - 2b)^2 + (b + 1)^2 = 81 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} a = 2 - 2b \\ (2 + 2b)^2 + (2 + 2b)^2 + (b + 1)^2 = 81 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 2 - 2b \\ (b + 1)^2 = 9 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} a = 2 - 2b \\ b + 1 = 3 \\ b + 1 = -3 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 2 - 2b \\ b = 2 \\ b = -4 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} b = 2; a = -2 \\ b = -4; a = 10 \end{cases}$$

Nếu $a = -2; b = 2$ thì $B(-2; 14; 2)$, $C(10; 2; -4)$.

Nếu $a = 10; b = -4$ thì $B(10; 2; -4)$, $C(-2; 14; 2)$.

Ví dụ 2.2.6 Trong không gian tọa độ $Oxyz$,

1. Cho các điểm $A(1; 0; 0)$, $B(0; b; 0)$, $C(0; 0; c)$, trong đó b, c dương và mặt phẳng $(P): y - z + 1 = 0$. Xác định b và c , biết mặt phẳng (ABC) vuông

góc với mặt phẳng (P) và khoảng cách từ điểm O đến mặt phẳng (ABC) bằng $\frac{1}{3}$.

2. Cho các điểm $A(5; 3; -1)$, $C(2; 3; -4)$ là các đỉnh của hình vuông $ABCD$. Tìm tọa độ điểm D biết điểm B nằm trên mặt phẳng có phương trình $(\alpha): x + y - z - 6 = 0$.

Lời giải.

1. Phương trình $(ABC): \frac{x}{1} + \frac{y}{b} + \frac{z}{c} = 1$

Vì $(ABC) \perp (P) \Rightarrow \frac{1}{b} - \frac{1}{c} = 0 \Leftrightarrow b = c \Rightarrow (ABC): bx + y + z - b = 0$.

Mà $d(O, (ABC)) = \frac{1}{3} \Rightarrow \frac{|b|}{\sqrt{b^2 + 2}} = \frac{1}{3} \Leftrightarrow b = \frac{1}{2}$ (do $b > 0$).

Vậy $b = c = \frac{1}{2}$ là giá trị cần tìm.

2. Tâm hình vuông $I\left(\frac{7}{2}; 3; -\frac{5}{2}\right)$.

Gọi $B(x; y; z)$ thì $\overline{AB}(x - 5; y - 3; z + 1)$, $\overline{CB}(x - 2; y - 3; z + 4)$.

$$\text{Ta có } \begin{cases} B \in (\alpha) \\ \overline{AB} = \overline{CB} \\ \overline{AB} \cdot \overline{CB} = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x + y - z - 6 = 0 \\ x + z - 1 = 0 \\ (x - 5)(x - 2) + (y - 3)^2 + (z + 1)(z + 4) = 0 \end{cases}$$

Giải ra ta có $B(2; 3; -1)$ hoặc $B(3; 1; -2)$.

Suy ra các điểm cần tìm tương ứng là $D(5; 3; -4)$ hoặc $D(4; 5; -3)$.

Ví dụ 3.2.6 Trong không gian $Oxyz$

1. Cho 2 điểm $A(2; 0; 1)$, $B(0; -2; 3)$ và mặt phẳng $(P): 2x - y - z + 4 = 0$.

Tìm tọa độ điểm M thuộc (P) sao cho $MA = MB = 3$ **Đề thi ĐH Khối A - 2011**

2. Cho mặt cầu (S) có phương trình $x^2 + y^2 + z^2 - 4x - 4y - 4z = 0$ và điểm $A(4; 4; 0)$. Viết phương trình mặt phẳng (OAB) , biết B thuộc (S) và tam giác OAB đều. **Đề thi ĐH Khối A - 2011**

Lời giải.

1. Gọi E là trung điểm AB ta có: $E(1; -1; 2)$, $\overline{AB} = (-2; -2; 2)$

Phương trình mặt phẳng trung trực (Q) của AB có phương trình: $x + y - z + 2 = 0$.

Vì $MA = MB$ nên suy ra $M \in (Q) \Rightarrow M \in (P) \cap (Q)$

$$\text{Gọi } M(a; b; c) \text{ suy ra: } \begin{cases} 2a - b - c + 4 = 0 \\ a + b - c + 2 = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} c = 3 + \frac{3}{2}a \\ b = 1 + \frac{1}{2}a \end{cases}$$

$$\text{Mặt khác: } MA^2 = 9 \Rightarrow (a-2)^2 + \left(\frac{1}{2}a+1\right)^2 + \left(\frac{3}{2}a+2\right)^2 = 9.$$

$$\text{Giải ra ta được } a = 0, a = -\frac{6}{7}$$

Vậy có hai điểm thỏa yêu cầu bài toán là: $M(0; 1; 3)$, $M\left(-\frac{6}{7}; \frac{4}{7}; \frac{12}{7}\right)$.

2. Xét $B(a; b; c)$. Vì tam giác AOB đều nên ta có hệ:

$$\begin{cases} OA = OB \\ OA = AB \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} a^2 + b^2 + c^2 = 32 \\ (a-4)^2 + (b-4)^2 + c^2 = 32 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a + b - 4 = 0 \\ c^2 = 32 - a^2 - b^2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = 4 - b \\ c^2 = 16 - 2b^2 + 8b \end{cases}$$

Mà $B \in (S)$ nên: $a^2 + b^2 + c^2 - 4a - 4b - 4c = 0$

$$\Leftrightarrow (4-b)^2 + b^2 + 16 - 2b^2 + 8b - 4(4-b) - 4b - 4c = 0$$

Hay $c = 4 \Rightarrow b^2 - 4b = 0 \Rightarrow b = 0, b = 4$. Do đó $B(4; 0; 4)$ hoặc $B(0; 4; 4)$.

• $B(0; 4; 4)$ ta có $[\overline{OA}, \overline{OB}] = (16; -16; 16)$ nên phương trình (OAB) :

$$x - y + z = 0.$$

• $B(4; 0; 4)$ ta có $[\overline{OA}, \overline{OB}] = (16; -16; -16)$ nên phương trình (OAB) :

$$x - y - z = 0.$$

Ví dụ 4.2.6 Trong không gian $Oxyz$

1. Cho hai mặt phẳng $(P) : x + y + z - 3 = 0$ và $(Q) : x - y + z - 1 = 0$. Viết phương trình mặt phẳng (R) vuông góc với (P) và (Q) sao cho khoảng cách từ O đến (R) bằng $\sqrt{2}$
2. Cho ba điểm $A(0; 1; 2)$, $B(2; -2; 1)$, $C(-2; 0; 1)$
  - a) Viết phương trình mặt phẳng đi qua ba điểm A, B, C và tìm tọa độ trực tâm tam giác ABC
  - b) Tìm tọa độ của điểm M thuộc mặt phẳng $(P) : 2x + 2y + z - 3 = 0$ sao cho $MA = MB = MC$

Lời giải.

1. Mặt phẳng (P) có $\vec{n}_P = (1; 1; 1)$ là VTPT, mp(Q) có $\vec{n}_Q = (1; -1; 1)$ là VTPT.

Do $\begin{cases} (R) \perp (P) \\ (R) \perp (Q) \end{cases} \Rightarrow mp(R) \text{ có } \vec{n}_R = \frac{1}{2} [\vec{n}_P, \vec{n}_Q] = (1; 0; -1) \text{ là VTPT}$

Suy ra $(R) : x - z + m = 0$

Ta có $d(O; (R)) = \sqrt{2} \Leftrightarrow \frac{|m|}{\sqrt{1+0+1}} = \sqrt{2} \Leftrightarrow m = \pm 2$

Vậy $(R) : x - z \pm 2 = 0$.

2. a) Ta có: $\vec{AB} = (2; -3; -1)$, $\vec{AC} = (-2; -1; -1) \Rightarrow [\vec{AB}, \vec{AC}] = (2; 4; -8)$ là một VTPT của $mp(ABC)$. Phương trình $mp(ABC) : x + 2y - 4z + 6 = 0$.

Gọi $H(a; b; c)$ là trực tâm tam giác

$$ABC \Rightarrow H \in (ABC) \Rightarrow a + 2b - 4c + 6 = 0 \quad (1)$$

Ta có: $\vec{CH} = (a; b - 1; c - 2)$, $\vec{BH} = (a - 2; b + 2; c - 1)$

$$\text{Vì } \begin{cases} CH \perp AB \\ BH \perp AC \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \vec{AB} \cdot \vec{CH} = 0 \\ \vec{BH} \cdot \vec{AC} = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2a - 3b - c + 5 = 0 \\ 2a + b + c - 3 = 0 \end{cases} \quad (2)$$

Từ (1) và (2) suy ra $a = 0; b = 1; c = 2$.

Vậy $H(0; 1; 2)$.

b) Giả sử $M(a; b; c) \in (P) \Rightarrow 2a + 2b + c - 3 = 0 \quad (3)$

$$\text{Do } \begin{cases} MA^2 = MB^2 \\ MB^2 = MC^2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} -2b - 4c + 5 = -4a + 4b - 2c + 9 \\ -4a + 4b - 2c + 9 = 4a - 2c + 5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 2a - 3b - c = 2 \\ 2a - b = 1 \end{cases}$$

(4).

Từ (3) và (4) ta tìm được: $a = 2; b = 3; c = -7$

Vậy $M(2; 3; -7)$ là điểm cần tìm.

Ví dụ 5.2.6 Trong không gian $Oxyz$ cho điểm $A(2; 0; 0)$, $M(0; -3; 6)$.

1. Chứng minh rằng mặt phẳng $(P): x + 2y - 9 = 0$ tiếp xúc với mặt cầu tâm M bán kính MO . Tìm tọa độ tiếp điểm ?
2. Viết phương trình mặt phẳng (Q) chứa A, M và cắt các trục Oy, Oz tại các điểm tương ứng B, C sao cho $V_{OABC} = 3$

Lời giải.

1. Ta có $OM = 3\sqrt{5}$

Do $d(M, (P)) = \frac{|2 \cdot (-3) - 9|}{\sqrt{1^2 + 2^2}} = 3\sqrt{5} = OM$, suy ra (P) tiếp xúc với mặt cầu

tâm bán kính OM .

Gọi $H(a; b; c)$ là tọa độ tiếp điểm $\Rightarrow H \in (P) \Rightarrow a + 2b - 3 = 0$ (1)

Mặt khác $OH \perp (P) \Rightarrow \overrightarrow{OH} // \overrightarrow{n_P} \Rightarrow \begin{cases} \frac{a}{1} = \frac{b}{2} = t \\ c = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = t, b = 2t \\ c = 0 \end{cases}$

Thay vào (1) ta được: $t + 4t - 3 = 0 \Leftrightarrow t = \frac{3}{5}$. Vậy $H\left(\frac{3}{5}; \frac{6}{5}; 0\right)$.

2. Giả sử $B(0; b; 0), C(0; 0; c)$. Vì $mp(Q)$ đi qua A, B, C nên phương trình

của $(Q): \frac{x}{2} + \frac{y}{b} + \frac{z}{c} = 1$.

Vì $M \in (Q) \Rightarrow \frac{-3}{b} + \frac{6}{c} = 1 \Rightarrow c = \frac{6b}{b+3}$ (2)

Khi đó: $V_{OABC} = \frac{1}{3} OA \cdot OB \cdot OC = \frac{1}{6} \cdot 2 \cdot |bc| = 3 \Rightarrow |bc| = 9$ (3)

Thay (2) vào (3) ta có: $2b^2 = 3|b+3| \Leftrightarrow \begin{cases} 2b^2 - 3b - 9 = 0 \\ 2b^2 + 3b + 9 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} b = 3 \\ b = -\frac{3}{2} \end{cases}$

- $b = 3 \Rightarrow c = 3 \Rightarrow (Q) : \frac{x}{2} + \frac{y}{3} + \frac{z}{3} = 1 \Leftrightarrow 3x + 2y + 2z - 6 = 0$.
- $b = -\frac{3}{2} \Rightarrow c = -6 \Rightarrow (Q) : 3x - 4y - z - 6 = 0$.

Ví dụ 6.2.6 Viết phương trình mặt phẳng (α) biết:

1. (α) đi qua $A(1; -1; 1)$, $B(2; 0; 3)$ và (α) song song với Ox ;
2. (α) đi qua $M(3; 0; 1)$, $N(6; -2; 1)$ và (α) tạo với (Oyz) một góc φ thỏa $\cos \varphi = \frac{2}{7}$.

Lời giải.

1. Vì (α) song song với Ox nên phương trình của (α) có dạng:

$$ay + bz + c = 0$$

Do $A, B \in (\alpha)$ nên ta có: $\begin{cases} -a + b + c = 0 \\ 3b + c = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} c = -3b \\ a = -2b \end{cases}$, chọn

$$b = -1 \Rightarrow a = 2, c = 3$$

Vậy phương trình của $(\alpha) : 2y - z + 3 = 0$.

2. Vì $M \in (\alpha)$ nên phương trình của (α) có dạng:

$$a(x-3) + by + c(x-1) = 0 \Leftrightarrow ax + by + cx - 3a - c = 0 \quad (1)$$

Do $N \in (\alpha) \Rightarrow 3a - 2b = 0 \Rightarrow b = \frac{3}{2}a$

Mặt khác $\cos \varphi = \frac{2}{7}$ và $\vec{i} = (1; 0; 0)$ là VTPT của (Oyz) nên ta có:

$$\frac{|a|}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2}} = \frac{2}{7} \Leftrightarrow 49a^2 = 4 \left[a^2 + \frac{9}{4}a^2 + c^2 \right] = 13a^2 + 4c^2 \Leftrightarrow c = \pm 3a$$

Ta chọn $a = 2 \Rightarrow b = 3, c = \pm 6$.

Từ đó ta có phương trình của (α) là:

$$2x + 3y + 6z - 12 = 0 \text{ hoặc } 2x + 3y - 6z = 0.$$

CÁC BÀI TOÁN LUYỆN TẬP

Bài 1 Lập phương trình mặt phẳng (P) biết:

1. (P) đi qua $A(1; 2; 3)$, $B(4; -2; -1)$, $C(3; -1; 2)$;

- (P) là mặt phẳng trung trực đoạn AC (Với A, C ở câu 1);
- (P) đi qua $M(0; 0; 1), N(0; 2; 0)$ và song song với AB ;
- (P) đi qua các hình chiếu của A lên các mặt phẳng tọa độ.

Bài 2 Cho hai mặt phẳng có phương trình

$$(\alpha): x - y + z - 4 = 0 \text{ \& \ } (\beta): 3x - y + z - 1 = 0.$$

Lập phương trình mặt phẳng (P) qua giao tuyến của hai mặt phẳng $(\alpha), (\beta)$ và mặt phẳng (P)

- Qua điểm $A(1; 8; 2)$.
- Vuông góc với mặt phẳng $(Q): x + 8y + z + 2 = 0$.
- Tạo với $(R): x + 2y - 2z + 1 = 0$ góc φ với $\cos \varphi = \frac{1}{\sqrt{33}}$.

Bài 3 Lập phương trình mặt phẳng (α) , biết:

- (α) đi qua $M(2; 3; 1)$ và song song với mp $(P): x - 2y + 3z - 1 = 0$;
- (α) đi qua $A(2; 1; 1), B(-1; -2; -3)$ và (α) vuông góc với $(\beta): x + y + z = 0$;
- (α) chứa trục Ox và vuông góc với $(Q): 2x + 3y - z + 2 = 0$.
- (α) qua ba điểm $A(2; 8; 5), B(18; 14; 0), C(12; 8; 3)$.
- (α) là mặt phẳng trung trực của EF với $E(5; 2; 7), F(1; 8; 1)$.
- (α) qua $D(2; 3; 5)$ và song song với mặt phẳng (Oyz) .
- (α) qua $G(1; -3; 2)$ và vuông góc với hai mặt phẳng $(\beta): x + 2y - 5z + 1 = 0, (\gamma): 2x - 3y - z + 4 = 0$.
- (α) qua các hình chiếu của điểm $H(-2; 1; 5)$ trên các trục tọa độ.

Bài 4. Lập phương trình của (P) trong các trường hợp sau:

- (P) đi qua $A(1; 2; 1)$ và song song với $(Q): x + y + 3z - 1 = 0$;
- (P) đi qua $M(0; 1; 2), N(0; 1; 1), E(2; 0; 0)$;
- (P) là mặt phẳng trung trực của đoạn MN (M, N ở ý 2) ;
- (P) đi qua các hình chiếu của $A(1; 2; 3)$ lên các trục tọa độ ;
- (P) đi qua $B(1; 2; 0), C(0; 2; 0)$ và vuông góc với $(R): x + y + z + 1 = 0$;
- (P) đi qua $D(-1; 2; 3)$ và vuông góc với hai mặt phẳng :

$(\alpha): x - 2 = 0$; $(\beta): y - z - 1 = 0$.

Bài 5 Trong không gian $Oxyz$ cho ba điểm $A(3; 0; 0)$, $B(1; 2; 1)$, $C(2; -1; 2)$.

1. Lập phương trình mặt phẳng qua A, B và cắt trục Oz tại điểm M sao cho diện tích tam giác MAB bằng $\frac{9}{2}$ (đvdt).

2. Lập phương trình mặt phẳng qua C, A và cắt trục Oy tại điểm N sao cho thể tích khối tứ diện $ABCN$ bằng 12 (đvtt).

3. Lập phương trình mặt phẳng (α) qua ba điểm B, C và tâm mặt cầu nội tiếp hình tứ diện $OABC$.

Bài 6 Trong không gian $Oxyz$ cho bốn điểm $A(1; 2; 3)$, $B(-2; 3; -1)$, $C(0; 1; 1)$ $D(-4; -3; 5)$. Lập phương trình mặt phẳng (α) biết:

1. (α) đi qua A và chứa Ox

2. (α) đi qua A, B và cách đều hai điểm C, D .

Bài 7 Lập phương trình mặt phẳng (α) , biết:

1. (α) đi qua $A(-1; 1; 1)$, $B(3; 0; 2)$ và khoảng cách từ $C(1; 0; -2)$ đến (α) bằng 2;

2. (α) cách đều hai mặt phẳng

$(P): 2x + y + 2z - 1 = 0$, $(Q): x - 2y + 2z - 4 = 0$

3. (α) đi qua giao tuyến của hai mặt phẳng (P) và (Q) , đồng thời (α) vuông góc với mặt phẳng $(\beta): 3x + 2y - z + 5 = 0$.

Bài 8 Lập phương trình (P) biết (P) :

1. Song song với $(Q): 2x - 3y - 6z - 14 = 0$ và khoảng cách từ O đến (P) bằng 5.

2. Đi qua giao tuyến của hai mp $(\alpha): x - 3z - 2 = 0$; $(\beta): y - 2z + 1 = 0$,

khoảng cách từ $M\left(0; 0; \frac{1}{2}\right)$ đến (P) bằng $\frac{7}{6\sqrt{3}}$.

Bài 9 Lập phương trình mặt phẳng (α) biết

1. (α) đi qua $A(1; 0; 2)$, $B(2; -3; 3)$ và tạo với mặt phẳng

$(\beta): 4x + y + z - 3 = 0$ một góc 60° .

2. (α) đi qua $C(2; -3; 5)$, vuông góc với $(P): x - 5y - z + 1 = 0$ và tạo với mặt phẳng $(Q): 2x + 2y + z - 3 = 0$ góc 45° .

Bài 10 Cho mặt phẳng $(P): 2x + y - 2z - 3 = 0$ và ba điểm $A(1; 2; -1)$, $B(0; 1; 2)$, $C(-1; -1; 0)$.

1. Tìm điểm $M \in Ox$ sao cho $d(M, (P)) = 3$.
2. Tìm điểm $N \in Oy$ sao cho điểm N cách đều mặt phẳng (P) và điểm A .
3. Tìm điểm $K \in (P)$ sao cho $KB = KC$ và $KA = \frac{3}{2}$.
4. Tìm điểm $H \in (P)$ sao cho $HA = HB = HC$.

CÁC BÀI TOÁN DÀNH CHO HỌC SINH ÔN THI ĐẠI HỌC

Bài 11

1. Tìm m, n để 3 mặt phẳng sau cùng đi qua một đường thẳng:

$$(P): x + my + nz - 2 = 0, (Q): x + y - 3z + 1 = 0 \text{ và}$$

$(R): 2x + 3y + z - 1 = 0$. Khi đó hãy viết phương trình mặt phẳng (α) đi qua đường thẳng chung đó và tạo với (P) một góc φ sao cho

$$\cos \varphi = \frac{23}{\sqrt{679}}.$$

2. Cho ba mặt phẳng: $(\alpha_1): x + y + z - 3 = 0$; $(\alpha_2): 2x + 3y + 4z - 1 = 0$ và $(\alpha_3): x - 2y + 2z + 4 = 0$.

- a) Chứng minh các cặp mp (α_1) và (α_2) ; (α_1) và (α_3) cắt nhau;
- b) Viết phương trình (P) đi qua $A(1; 0; 1)$ và giao tuyến của (α_1) và (α_2) ;
- c) Viết phương trình (Q) đi qua giao tuyến của hai mp (α_1) và (α_2) và đồng thời vuông góc với mp (α_3) .

3. Cho ba mặt phẳng $(P): (4-a)x - (a+5)y + az + a = 0$ và $(Q): 2x + 3y + bz + 5 = 0$; $(R): 3x + cy + a(c-a)z + c = 0$.

- a) Biện luận vị trí tương đối của hai mặt phẳng (P) và (Q) .
- b) Tìm a, c để (P) song song với (R) .
- c) Tìm a, c để (P) qua điểm $A(1; 3; 2)$ và (P) vuông góc với (R) .

Bài 12 Lập phương trình mặt phẳng (α) biết

1. (α) qua hai điểm $A(1; 2; -1)$, $B(0; -3; 2)$ và vuông góc với

$$(P): 2x - y - z + 1 = 0.$$

2. (α) cách đều hai mặt phẳng

$$(\beta): x + 2y - 2z + 2 = 0, (\gamma): 2x + 2y + z + 3 = 0.$$

3. (α) qua hai điểm $C(-1; 0; 2)$, $D(1; -2; 3)$ và khoảng cách từ gốc tọa độ tới mặt phẳng (α) là 2.
4. (α) đi qua $E(0; 1; 1)$ và $d(A, (\alpha)) = 2$; $d(B, (\alpha)) = \frac{11}{7}$, trong đó $A(1; 2; -1)$, $B(0; -3; 2)$.
5. Qua hai điểm $A(1; 2; 3)$, $B(5; -2; 3)$ và (α) tạo với mặt phẳng (β) góc 45° , với (β) : $4x + y - z - 2 = 0$.
6. Qua $C(1; -1; 1)$, (α) tạo với mặt phẳng (γ) : $x - y + 2 = 0$ góc 60° đồng thời $d(O, (\alpha)) = \frac{\sqrt{2}}{3}$.

Bài 13 Lập phương trình mặt phẳng (α) biết (α)

- Cách đều hai mặt phẳng
 (α_1) : $5x + 2y + 7z + 8 = 0$, (α_2) : $5x + 2y + 7z + 60 = 0$.
- Song song với (α_3) : $6x - 3y - 2z + 1 = 0$ và khoảng cách từ $A(1; 2; -1)$ đến mặt phẳng (α) là 1.
- Qua hai điểm $B(-5; 0; -3)$, $C(2; -5; 0)$ đồng thời (α) các đều hai điểm $M(1; -2; -6)$ và $N(-1; -4; 2)$.
- Qua $D(1; -3; 1)$, vuông góc với mặt phẳng $3x - 2y + 2z + 4 = 0$ và $d(E, (\alpha)) = 3$, với $E(5; 2; 3)$.
- Qua $F(4; 2; 1)$ và $d(I, (\alpha)) = \frac{7}{3}$, $d(J, (\alpha)) = 1$ trong đó $I(1; -1; 2)$ và $J(3; 4; 1)$.